EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA (EU) 2022/1795,

annettu 4 päivänä toukokuuta 2022,

joka sisältää huomautukset, jotka ovat erottamaton osa päätöstä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiön (Eurofound) talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2020

EUROOPAN PARLAMENTTI, joka

— ottaa huomioon päätöksensä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiön talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2020,

— ottaa huomioon työjärjestyksen 100 artiklan ja liitteen V,

— ottaa huomioon työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan lausunnon,

— ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön (A9-0109/2022),

A. toteaa, että säätiön tulo- ja menotaulukon ([1]) mukaan sen lopullinen talousarvio varainhoitovuodeksi 2020 oli 21 395 000 euroa, mikä merkitsee 0,44 prosentin vähennystä vuoteen 2019 verrattuna; toteaa, että säätiön talousarvio rahoitetaan pääasiassa unionin talousarviosta;

B. ottaa huomioon, että tilintarkastustuomioistuin toteaa kertomuksessaan säätiön tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2020 saaneensa kohtuullisen varmuuden siitä, että säätiön tilit olivat luotettavat ja tilien perustana olevat toimet olivat lailliset ja sääntöjenmukaiset;

Talousarvio- ja varainhallinto

1. panee tyytyväisenä merkille, että varainhoitovuonna 2020 toteutetun talousarvion seurannan tuloksena talousarvion toteutusaste oli 99,91 prosenttia, mikä merkitsee hienoista 0,07 prosentin vähennystä vuoteen 2019 verrattuna; panee lisäksi merkille, että maksumäärärahojen käyttöaste oli 80,44 prosenttia, mikä merkitsee 0.48 prosentin vähennystä vuoteen 2019 verrattuna;

2. panee tyytyväisenä merkille, että säätiö toteuttaa parhaillaan toimia vastauksena tilintarkastustuomioistuimen kahteen huomautukseen vuodelta 2019; panee huolestuneena merkille talousarvion osastojen osuuksissa tapahtuneet muutokset, jotka johtuivat pääasiassa isäntämaan hintojen noususta, ja kehottaa komissiota ja budjettivallan käyttäjää toteuttamaan asianmukaisia toimenpiteitä, jotta voidaan säilyttää toimintamenojen osuus säätiön talousarviosta;

Toiminnan tuloksellisuus

3. panee merkille, että säätiö käyttää neljää keskeistä tulosindikaattoria ja että ne on sisällytetty sen tuloksellisuuden seurantajärjestelmään, johon keskeisten tulosindikaattorien lisäksi sisältyy parametrejä (muita toimintaprosessien indikaattoreita) ja laadullista analyysia ja arviointia, ja toteaa, että niiden avulla pyritään arvioimaan säätiön toiminnasta saatavaa lisäarvoa ja parantamaan sen talousarviohallintoa;

4. panee merkille, että vuodeksi 2020 suunnitelluilla työohjelman tuotoksilla päästiin 98 prosentin saavutusasteeseen ja että vuodelle 2020 asetetuista 46 tavoitteesta saavutettiin 45;

5. panee merkille, että säätiö tehosti yhteistyötään keskeisten sidosryhmien kanssa vuonna 2020 ja että komission, parlamentin, Kansainvälisen työjärjestön ja unionin virastojen kaltaisten kumppanien kanssa järjestettiin toistakymmentä verkkoseminaaria; panee merkille, että säätiö tekee jatkuvaa yhteistyötä Euroopan työviranomaisen (ELA) kanssa; panee merkille, että vuonna 2020 säätiö ja Cedefop jatkoivat vuosina 2018-2019 yhdessä toteutettuun Euroopan yritystutkimukseen liittyvää yhteistyötä ja että toimista tiedottaminen järjestettiin yhdessä työvoimatalouden instituutin (IZA) kanssa; panee merkille, että säätiö on keskeinen tiedontuottaja Euroopan tasa-arvoinstituutin tasa-arvoindeksissä ja että Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston kanssa vaihdetaan

([1]) EUVL C 107, 31.3.2020, s. 8.

säännöllisesti tietoja; panee lisäksi merkille, että säätiö pyrkii laatimaan Euroopan työviranomaisen ja Euroopan ympäristökeskuksen kanssa yhteisymmärryspöytäkirjan; pitää säätiön yhteistyökykyä ja tietojen jakamista myönteisenä esimerkkinä muille virastoille ja elimille; toteaa, että tämä yhteistyö edistää synergioiden luomista ja auttaa välttämään päällekkäisyyttä;

6. kehottaa säätiötä kehittämään edelleen synergioitaan ja lisäämään yhteistyötä ja hyvien käytäntöjen vaihtoa muiden unionin virastojen kanssa tehokkuuden parantamiseksi (henkilöresurssit, kiinteistöjen hallinnointi, tietotekniikkapalvelut ja turvallisuus);

7. panee merkille, että vuonna 2020 ulkopuolinen toimeksisaaja toteutti säätiön yhteyshenkilöiden verkoston säännöllisen nelivuotisen arvioinnin, jota ohjasi tilapäinen ohjauskomitea, johon kuului edustajia hallintoneuvoston kaikista neljästä ryhmästä, ja että siinä annettiin useita suosituksia, jotka koskivat erityisesti toimintalogiikan kehittämistä säätiön yhteyshenkilöiden verkostoa varten ja etenemissuunnitelman laatimista säätiön yhteyshenkilöiden verkostoa varten;

8. arvostaa säätiön erittäin laadukasta työtä tietämyksen lisäämiseksi ja jakamiseksi sekä näyttöön perustuvan asiantuntemuksen tarjoamiseksi, jotta voidaan tukea eurooppalaisen politiikan kehittämistä elin- ja työolojen, työmarkkinoiden ja työmarkkinasuhteiden parantamiseksi;

9. korostaa säätiön merkitystä, riippumattomuutta ja lisäarvoa sen erityisalalla;

10. katsoo, että säätiöllä voi olla ratkaiseva rooli analysoitaessa edelleen etätyön lisääntymistä ja sen vaikutusta työ- ja yksityiselämän tasapainoon ja työolojen laatuun sekä jaettaessa parhaita käytäntöjä ja arvioitaessa mahdollisia politiikkatoimia; pitää myönteisenä säätiön työohjelmaa, johon sisältyy työolojen, työmarkkinasuhteiden, työllisyyden ja elinolojen parantamista koskevien politiikkavaihtoehtojen analysointi;

11. korostaa tarvetta varmistaa riittävät henkilö- ja rahoitusresurssit, joiden turvin säätiö voi edelleen panna työohjelmaansa täytäntöön niin, että toiminnan toteutusaste pysyy erittäin korkeana, myös kun otetaan huomioon muun muassa työelämän muutokseen liittyvät merkittävät haasteet ja tuleva hoivaa koskeva unionin toimintasuunnitelma;

12. panee erittäin tyytyväisenä merkille säätiön onnistuneen mukautumisen covid-19-pandemian aiheuttamiin vaikeisiin olosuhteisiin ja poliittisille päättäjille ja sidosryhmille tarjotut arvokkaat tiedot ja analyysit pandemian aiheuttamista muutoksista työelämässä ja laajemmin elämänlaadussa (esim. etätyö, alustatyö, sukupuolten epätasa-arvon ja sukupolvien välisten erojen lisääntyminen, työvoimapula, pitkäaikaishoito ja työmarkkinasuhteet); panee merkille myös pandemian vaikutuksen säätiön työhön, sillä sen kenttätyö, joka koski seitsemättä Euroopan työolotutkimusta, muuttui merkittävästi suunnitellusta, mikä heikensi mahdollisuuksia tehdä työoloihin liittyvää trendianalyysia, joka olisi kattanut yli 20 vuoden periodin;

13. suhtautuu myönteisesti säätiön työhön, jossa analysoitiin covid-19-pandemian vaikutuksia elämään ja työhön EU:ssa ja jota varten laadittiin verkkokysely ”Living, working and COVID-19” sekä kertomus ”Impact of COVID-19 on young people in the EU”;

14. arvostaa säätiön tukea ammattiliitoille, työnantajajärjestöille, kansallisille hallituksille ja unionin toimielimille sekä sen yhteistyötä muiden työllisyyden, sosiaaliasioiden ja osallisuuden aloilla toimivien, työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosaston vastuualueeseen kuuluvien unionin virastojen kanssa;

15. pitää myönteisenä säätiön sitoutumista tutkimukseen ja analysointiin digitaalisen ja vihreän siirtymän alalla ja katsoo, että sen olisi tulevissa työohjelmissaan arvioitava ja analysoitava digitaalisen ja vihreän siirtymän sosioekonomisia vaikutuksia koskevaa toimintavaihtoehtoa;

16. pitää tärkeänä, että säätiö pysyy riippumattomana muista unionin virastoista, mutta arvostaa sen työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosaston sekä kaikkien asiaankuuluvien unionin virastojen, esimerkiksi Cedefop, EIGE, ETF, FRA, EU-OSHA ja EEA, kanssa tekemää tiivistä yhteistyötä, jonka tavoitteena on vahvistaa kyseisten virastojen välisiä synergioita; pitää myönteisenä säätiön aktiivista osallistumista EU:n virastojen verkostoon;

Henkilöstöpolitiikka

17. panee merkille, että 31. joulukuuta 2020 henkilöstötaulukosta oli täytettynä 95 prosenttia ja että unionin talousarviossa hyväksytyistä 91 toimesta oli täytettynä 11 vakinaista ja 76 väliaikaista tointa (vuonna 2019 hyväksyttyjä toimia oli 91); panee merkille, että vuonna 2019 säätiössä työskenteli lisäksi 11 sopimussuhteista toimihenkilöä ja yksi kansallinen asiantuntija;

18. panee merkille, että sukupuolijakauma ylemmässä johdossa oli 4 miestä (44,4 prosenttia) ja 5 naista (55,56 prosenttia), hallintoneuvoston jäsenistössä 49 miestä (60,5 prosenttia) ja 32 naista (39,5 prosenttia) ja koko henkilöstössä 41 miestä (41,4 prosenttia) ja 58 naista (58,6 prosenttia);

19. panee merkille, että säätiö on hyväksynyt toimintaperiaatteet, joilla suojellaan työntekijöiden ihmisarvoa ja ehkäistään häirintää; panee merkille, että vuonna 2020 kolme henkilöstön jäsentä sai koulutusta häirintäyhdyshenkilöiksi sekä yksi koordinaattoriksi; panee merkille, että yksi henkilöstön jäsen valitti häirinnästä vuonna 2020 ja että tapaus tutkittiin ja saatettiin päätökseen vuonna 2021; panee merkille, että yksi häirintätapaus (T-630/19) saatettiin tuomioistuimen käsiteltäväksi ja siitä annettiin tuomio 8. syyskuuta 2021 ja että säätiötä vastaan nostettu kanne hylättiin kokonaisuudessaan ja oikeudenkäyntikulut tulivat kantajan maksettaviksi;

20. kannustaa säätiötä kehittämään edelleen pitkän aikavälin henkilöstöhallinnon kehystä, jossa käsitellään työ- ja yksityiselämän tasapainoa, elinikäistä ohjausta ja urakehitystä, sukupuolten tasapuolista edustusta, etätyötä, maantieteellistä tasapainoa sekä vammaisten henkilöiden palvelukseenottoa ja integrointia;

Hankinnat

21. panee tilintarkastustuomioistuimen kertomuksesta merkille, että säätiö teki kesäkuussa 2019 enimmäisarvoltaan 170 000 euron suuruisen puitesopimuksen sähkön toimittamisesta neuvottelumenettelyssä, jossa oli vain yksi ehdokas, ja ilman etukäteen julkaistua hankintailmoitusta; panee merkille tilintarkastustuomioistuimen huomautuksen, jonka mukaan toimeksisaaja on vähittäismyyjä, joka toimittaa sähköä, jota ei ole noteerattu perushyödykemarkkinoilla eikä hankittu näiltä markkinoilta, minkä vuoksi säätiön noudattamaa neuvottelumenettelyä koskevaa poikkeusta ei voida soveltaa; panee merkille tilintarkastustuomioistuimen päätelmän, jonka mukaan asianomaiset sopimukset ja niihin liittyvät 20 255 euron maksut olivat sääntöjenvastaisia; panee merkille säätiön vastauksesta, että säätiö hyväksyy huomautuksen ja että uusi tarjouskilpailu on käynnistetty alkuvuodesta 2021;

22. panee tilintarkastustuomioistuimen kertomuksesta merkille, että säätiö käynnisti lokakuussa 2019 neuvottelumenettelyn, jonka talousarvio oli arviolta 140 000 euroa, puitesopimuksesta wc-tilojen korjaamiseksi ja että valitun ainoan tarjoajan sopimuksen arvo oli 176 800 euroa (23 prosenttia avoimelle menettelylle asetetun kynnysarvon yläpuolella) ([2]), ja vaikka säätiö hyväksyi asianmukaisesti neuvottelumenettelyä koskevan poikkeuksen, avointa menettelyä olisi silti pitänyt käyttää; panee merkille, että säätiö hyväksyi tilintarkastustuomioistuimen kannan mutta totesi, että tarjouskilpailun toistaminen käyttämällä avointa menettelyä neuvottelumenettelyn sijaan ei olisi johtanut taloudellisesti edullisempaan tulokseen;

23. panee merkille, että säätiö on ottanut käyttöön sähköiset hankinnat ja että tarjousten sähköistä toimittamista koskeva moduuli on ollut toiminnassa vuoden 2019 puolivälistä lähtien; panee merkille, että säätiö laati vuonna 2020 joukon suuntaviivoja, joissa esitetään selkeät ja todennettavissa olevat ympäristökriteerit julkisten hankintojen piiriin kuuluville tuotteille ja palveluille, ja että säätiö liittyi toimielinten väliseen puitesopimukseen komission ympäristöä säästävien julkisten hankintojen neuvontapalvelua varten;

([2]) Varainhoitoasetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 175 artiklan 1 kohta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/24/EU 4 artikla (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 65), joissa vahvistetaan 144 000 euron kynnysarvo tavarahankinta- tai palveluhankintasopimusten osalta.

Eturistiriitojen ennaltaehkäisy ja hallinta sekä avoimuus

24. panee merkille säätiön nykyiset toimet ja jatkuvat pyrkimykset avoimuuden, eturistiriitojen ennaltaehkäisyn ja hallinnan sekä väärinkäytösten paljastajien suojelun varmistamiseksi; panee merkille, että kaikkia hallintoneuvoston jäsenten ansioluetteloita ja sidonnaisuuksia koskevia ilmoituksia ei ole julkistettu säätiön verkkosivustolla;

25. panee merkille, että säätiö päivitti eturistiriitojen ehkäisemistä ja hallintaa koskevia sääntöjään, jotka hallintoneuvosto hyväksyi vuonna 2020, ja että eturistiriitojen arviointilautakunta arvioi ja tarkastelee hallintoneuvoston jäsenten ilmoituksia hallintoneuvoston puolesta selkeän kriteerien ja periaatteiden luettelon mukaisesti; panee merkille, että vuonna 2020 yksikään hallintoneuvoston jäsenen tai ulkopuolisen eturistiriitoja koskeva ilmoitus ei antanut aihetta käynnistää ilmoitettujen sidonnaisuuksien yksityiskohtaista arviointia;

Sisäinen valvonta

26. panee merkille, että komission sisäinen tarkastus suoritti vuonna 2020 henkilöstöhallintoa ja etiikkaa koskevan tarkastuksen vuonna 2019 toteutetun perusteellisen riskinarvioinnin jälkeen osana sisäisen tarkastuksen vuosia 2020–2022 koskevan strategisen tarkastussuunnitelman valmistelua; toteaa, että säätiön on laadittava toimintasuunnitelma sisäisen tarkastuksen suositusten perusteella;

27. panee merkille, että säätiö noudatti vuonna 2020 kaikkia suosituksia, jotka esitettiin sisäisen tarkastuksen vuonna 2018 toteuttamassa, säätiön toiminnan priorisointia ja resurssien kohdentamista koskevassa tuloksellisuustarkastuksessa;

28. panee merkille, että säätiö toteutti petosriskin arvioinnin vuonna 2020 ja että sen keskeiset päätelmät sisällytettiin säätiön uuteen petostentorjuntastrategiaan, joka hyväksyttiin marraskuussa 2020; panee merkille, että uudessa petostentorjuntastrategiassa keskitytään petostentorjuntakulttuurin luomiseen tiedotustoimien kautta sekä sisäisen valvonnan ja petostentorjunnan välisen yhteyden avulla;

29. panee merkille, että säätiö on arvioinut sisäisen valvonnan järjestelmänsä ja todennut, että viiden osatekijän täytäntöönpano ja niihin liittyvät sisäisen valvonnan periaatteet on sisällytetty riittävästi säätiön toimintakulttuuriin, prosesseihin ja valvontatoimiin; panee kuitenkin merkille, että useita sisäisen valvonnan järjestelmän osatekijöitä vahvistettiin ja erityisesti että jatkuvaa seurantaa vahvistettiin uudella työntekijöiden työooloja koskevalla tutkimuksella ja petostietoisuutta koskevalla kyselyllä, jolloin mahdolliset puutteet voitiin havaita varhain; pitää myönteisinä säätiön toimia tässä asiassa;

30. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuin ilmoitti sisäisen valvonnan puutteista, jotka koskivat erityistä luotettavuutta edellyttäviä tehtäviä ja niihin liittyviä riskiä lieventäviä kontrolleja, ja havaitsi, että erityistä luotettavuutta edellyttävien tehtävien luettelo oli vanhentunut, joten se ei enää kuvastanut säätiön nykyistä sisäistä organisaatiota; on kuitenkin tyytyväinen siihen, että uudet erityistä luotettavuutta edellyttäviä tehtäviä koskevat toimintaperiaatteet saatiin valmiiksi 23. kesäkuuta 2021 tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksen jälkeen, mikä otettiin huomioon tilintarkastustuomioistuimen lopullisessa kertomuksessa;

Covid-19-pandemiaan liittyvät toimet ja toiminnan jatkuvuus

31. panee merkille, että vuonna 2020 covid-19-pandemia vaikutti aluksi voimakkaasti säätiön toimintaan; panee merkille, että säätiö mukautui nopeasti etätyöhön ja kehitti ja käynnisti ensimmäisen verkkokyselynsä, uuden tietokannan ja useita muutettuja tutkimus- ja viestintätuotoksia; panee merkille, että säätiö kehitti verkkokyselyn ”Living, working and COVID-19” saadakseen selville pandemian vaikutukset ihmisiin eri puolilla Eurooppaa ja toimitti näin uutta tietoa pandemiasta yhtenä ensimmäisistä EU:n toimielimistä, virastoista ja elimistä; panee merkille, että säätiö perusti myös covid-19-pandemiaa koskevan EU PolicyWatch -tietokannan; panee merkille, että vuoden 2020 tapahtumat, joissa osallistujien oli tarkoitus olla läsnä henkilökohtaisesti, muutettiin verkkoseminaareiksi ja että rekisteröityneistä 30–50 prosenttia osallistui tosiasiallisesti, mikä säätiön mukaan on toimialan keskiarvoa suurempi;

Muita huomautuksia

32. panee merkille, että vuonna 2020 säätiön kyberuhat lisääntyivät ja että se lisäsi ennakoivien järjestelmien turvallisuuspäivitysten ja riskinarviointien tiheyttä; panee merkille CERT-EU:n ja komission tietotekniikan pääosaston kanssa tehtävän yhteistoiminnan, jolla lisätään kyberuhkia koskevien tiedustelutietojen jakamista; panee merkille, että säätiö on laajentanut tietosuojaansa käyttämällä pilvipalvelujen ulkopuolisia varapalveluja ja että parhaillaan laaditaan kattavia kyberturvallisuusperiaatteita; kehottaa säätiötä tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle kyberturvallisuusperiaatteista ja niiden vaikutuksista säätiön toimintaan;

33. panee merkille, että säätiö allekirjoitti syyskuussa 2020 parlamentin aloitteen ympäristöä säästävien julkisten hankintojen neuvontapalvelusta kestävien hankintojen tukemiseksi;

34. muistuttaa, että on tärkeää lisätä säätiön digitalisointia sisäisen toiminnan ja hallinnoinnin osalta mutta nopeuttaa myös menettelyjen digitalisointia; korostaa, että säätiön on jatkossakin toimittava tässä suhteessa ennakoivasti, jotta ehdottomasti vältetään digitaalinen kuilu virastojen välillä; kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että on toteutettava kaikki tarvittavat turvatoimet, jotta vältetään käsiteltävien tietojen verkkoturvallisuuteen kohdistuvat riskit;

35. viittaa vastuuvapauden myöntämistä koskevaan päätökseen liittyvien muiden, luonteeltaan yleisten huomautusten osalta erillisvirastojen toiminnan tuloksellisuudesta, varainhoidosta ja sen valvonnasta 4. toukokuuta 2022 antamaansa päätöslauselmaan ([3]).

([3]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2022)0196.